

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

14 mei 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ALGEMEEN BELEID, FINANCIËN EN BEGROTING

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de verwijlintresten

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de BTW-factuur voor Aquafin

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het schrappen van aftrekposten van gewestbelastingen

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de evolutie van de ontvangsten van de registratierechten

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Dinsdag 14 mei 2002

VOORZITTER : De heer Marc van den Abeelen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.06 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de verwijlintresten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Decaluwe tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de verwijlintresten.

De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de problematiek van de verwijlintresten werd in het verleden reeds meermaals besproken in deze commissie. In het begin van de jaren negentig liepen deze intresten nog op tot een bedrag van meer dan een half miljard frank. Daar heeft men herhaaldelijk vragen over gesteld.

Hoewel men de verwijlintresten wat heeft teruggedrongen, bedroegen ze in 1998 toch nog ongeveer 200 miljoen frank. De vorige regering heeft toen accurate maatregelen genomen om die intresten terug te dringen, met succes. In 1999 daalden ze tot ongeveer 55 miljoen frank. In 2000 was er echter een stijging tot 74 miljoen frank. In 2001 zet deze stijging zich door. Ik verneem zelfs dat er ook in 2002 een sterke stijging zou zijn. Dat is althans het geval bij Openbare Werken. We hebben daarover reeds gedebatteerd met minister Stevaert.

Dit is geen lineaire stijging. Ze verschilt sterk naargelang het departement. De verwijlintresten stijgen opnieuw in Leefmilieu en Infrastructuur. Ook bij het Vlaams Infrastructuurfonds is er opnieuw

een stijging ten opzichte van 1999. Er zijn ook een aantal nieuwkomers, zoals Onderwijs en Cultuur.

Ik besef dat het niet mogelijk is om deze intresten te reduceren tot nul, maar we moeten er toch naar streven ze zo laag mogelijk te houden. De verhoogde inspanningen in het verleden en de bijkomende maatregelen droegen bij tot het beheersen van het probleem. Dat werd de voorbije jaren bewezen. Maar nu gaat het opnieuw de verkeerde kant uit. Het ministerie ondernam actie op het vlak van administratie en managementinformatie om een duidelijker inzicht te krijgen inzake de financiële afhandeling van projecten. Ook werden de procedures tot betaling van facturen doorgelicht. Ten slotte werd werk gemaakt van goede relaties met leveranciers om discussies over verwijlintresten te vermijden. Er zijn ook contacten geweest met de federale overheid om de rente zo laag mogelijk te maken.

Mijn vragen zijn veeleer preventief. Welk streefdoel probeert u te hanteren om die verwijlintresten zo laag mogelijk te houden ? Wanneer worden de maatregelen die werden genomen om de verwijlintresten beter te beheersen geëvalueerd ? Gebeurt dat permanent ? In welke mate worden de departementen waar de stijgingen het grootst zijn specifiek gevolgd ? Worden er ook specifieke maatregelen opgelegd ? In welke richting gaan de cijfers voor 2002 inzake verwijlintresten ? Is er daadwerkelijk sprake van een sterke kentering in vergelijking met dezelfde periode in de voorbije jaren ? Van minister Stevaert vernamen we dat dit het geval is voor zijn departement. Hebt u terzake een zicht op de andere departementen ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, het spreekt vanzelf dat de Vlaamse regering zeker de ambitie had, heeft en

Van Mechelen

zal hebben om verwijlintresten maximaal te voorkomen. Terzake rust de grootste last vanzelfsprekend op de financiële verantwoordelijken voor elk departement. U zinspeelde daar zelf al op, mijnheer Decaluwe. In eerste instantie moeten zij deze kwestie volgen.

De directeur-generaal van Abafim laat me weten dat de situatie voor 2001 positief was. Op dit ogenblik brengt het totaal aan verwijlintresten, gelet op het feit dat de intresten bijzonder laag zijn, volgens hem geen uitgaven van belang met zich mee.

Voor 2002 verwijs ik naar mijn antwoord op een vraag om uitleg van mevrouw Van Hecke, naar aanleiding van de interpellatie over de cultuurbegroting, toen heel de problematiek van Orafin werd aangekaart. Die zaak is op dit ogenblik onder controle. De enige vertekening die er is geweest binnen Openbare Werken ligt aan het volgende. Het nieuwe Orafin-systeem, dat afkomstig is van Oracle Finance en werd geïmplementeerd in onderaanneming van SBS, moest via een interfaceprogramma worden gekoppeld aan het Delta-programma dat wordt gehanteerd binnen het departement van Openbare Werken. Ik heb dat toen meegedeeld, maar ik weet niet of u toen aanwezig was. Deze omschakeling is vorig jaar gebeurd, in de tweede helft van 2001.

Met de reconversie naar de euro en het heropstarten van het systeem is er begin dit jaar inderdaad een probleem gerezen. U weet dat de secretaris-generaal, de heer Victor, terzake een beroep heeft gedaan op outsourcing. Hij heeft een ondersteuningsmechanisme op poten gezet, dat werd uitbesteed aan PricewaterhouseCoopers, voor de verdere implementatie van het Orafin-systeem. Een van de grote fouten die toen aan het licht zijn gekomen, is het gebrek aan opleiding terzake. Dit is via het centraal management en de softwareleveranciers doorgegeven aan de departementsverantwoordelijke. Dit is ondertussen verholpen. Met de hoofdbetrokkenen in dit dossier – Oracle, SBS, het departement en PricewaterhouseCoopers – heeft er veertien dagen geleden een werkvergadering plaatsgevonden op mijn kabinet. Toen is afgesproken dat Oracle in een overgangperiode ook nog een aantal mensen ter beschikking zou stellen aan Abafim, om aan begeleiding te doen maar ook om snel softwarefouten die naar boven zouden komen recht te zetten.

Op die wijze hebben we dit systeem dus echt op gang gekregen. De kern van uw vraag is of er een

achterstand is die werd veroorzaakt door het boekhoudsysteem. Wat de betaalstromen betreft, gebeurt dit vandaag op 1,6 dagen, met dan nog 3,7 dagen voor de controle door de controleur van vastlegging. De gemiddelde doorlooptijd van Orafin bedraagt nu 1,6 dagen. We zijn dit probleem dus echt onder controle aan het krijgen. Bij een aantal dossiers die werden aangeraakt, zoals Cultuur, hebben we dit nauwgezet laten nagaan. Ook bij Openbare Werken waren er een paar vragen van aannemers die blijkbaar niet werden betaald. Daar bleek er wel degelijk sprake te zijn van invoerfouten.

Abafim heeft me meegedeeld dat het Orafin-systeem nu draait. Op termijn moeten we vanzelfsprekend bekijken of alle interfaces voldoen aan alle performantiemaatstaven. Mocht u dat wensen, mijnheer Decaluwe, dan kan ik u een gedetailleerde cijfertabel geven met betrekking tot 2001. We zijn dit momenteel aan het opvragen bij de respectieve departementen. Men kon me die op dit moment niet geven. Informatie over de evolutie van de verwijlintresten in 2002 moet worden geleverd door de departementen. Dit kon niet worden voorgesteld binnen het tijdsbestek van deze vraag.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer de minister, uw antwoord ontgoocht me enigszins. Contacten hebben me geleerd dat er voor 2002 wel een probleem is. Die intresten zouden sterk oplopen. Ik weet niet wat de oorzaken daarvan precies zijn. Ik hoor dat er sprake zou zijn van achterstallen. Ik ben zelf echter niet goed geplaatst om dit in detail te bekijken. U stelt dat het systeem op kruissnelheid werkt. Ik heb niet het gevoel dat dit zo is. Het schijnt dat er voor het begin van 2002 sprake is van een versnelde, zij het kleine stijging. Men moet dit toch eens bekijken.

In het verleden konden we perfect uit de begroting aflezen hoeveel die verwijlintresten nu precies bedroegen. Nu moeten we voortdurend parlementaire vragen stellen om te trachten die concrete cijfers te weten te komen. Mijnheer de minister, ik stel vast dat u die cijfers ook niet hebt. Vroeger was in de begroting te zien hoeveel verwijlintresten er waren, en kon de evolutie worden gevolgd. De minister van Financiën kon worden aangemaand om die intresten zo laag mogelijk te houden. Nu weten we nergens van. Mijnheer de minister, hoe moeten we onze parlementaire controle uitvoeren ? Hoe kunt u een totaal overzicht van de departementen geven ?

Minister Dirk Van Mechelen : We beginnen met de besprekingen van de budgetcontrole. Ik zal in de loop van die besprekingen zorgen voor een exact overzicht van 2001. Mijn diensten hebben de informatie voor 2002 van de verschillende departementen opgevraagd. Ze zullen die zo snel mogelijk ter beschikking stellen. Mijnheer Decaluwe, ik zal u die gegevens in de loop van de begrotingsbesprekingen bezorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de BTW-factuur voor Aquafin

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de BTW-factuur voor Aquafin.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 28 februari antwoordde u op een interpellatie van de heer Bogaert over de federale eis aan de NV Aquafin om meer dan 200 miljoen euro achterstallige BTW aan te zuiveren. Uw antwoord aan de commissie voor Financiën was om aan de federale regering een voorstel te doen om het KB nummer 20 van het BTW-wetboek aan te passen.

Mijnheer de minister, ik citeer uit uw antwoord : 'De vraag is wat ons te doen staat als de federale regering daar niet mee akkoord gaat. We willen niet naïef zijn en hebben een gerenommeerd advocatenkantoor onder de arm genomen om uit te zoeken of Vlaanderen een systeem op poten kan zetten, waarin we weliswaar 21 percent BTW betalen in plaats van de tot voor enkele maanden gangbare 6 percent, maar vervolgens die 21 percent integraal kunnen recupereren. Ook een belastingplichtige heeft dat recht. Omstreeks Pasen verwachten we resultaten van dat kantoor.'

Mijnheer de minister, op 26 april heeft de Vlaamse regering op voorstel van de minister van Leefmilieu en van uzelf een overeenkomst met Aquafin goedgekeurd, waarin wordt bepaald dat het Vlaams Gewest in geval van veroordeling de 200

miljoen euro BTW zal betalen. Die overeenkomst is namens de Vlaamse regering ondertekend door u en de minister van Leefmilieu.

Hoe staat het nu met het probleem van de achterstallige BTW-vorderingen door de federale regering, en hoe moet het verder in de toekomst ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, we blijven vanzelfsprekend op dezelfde lijn zitten. Op 3 en 11 april hebben er werkvergaderingen plaatsgevonden met het kantoor van advocaat Dauginet en met de heer Beels, bijzonder afgevaardigde van de Vlaamse regering bij de NV Aquafin. Deze aangelegenheid werd daar in kaart gebracht en de verschillende stappen werden geanalyseerd. Op 15 april werd een bijkomende opdracht gegeven aan het kantoor Dauginet om te onderzoeken in welke mate de voorgestelde structuur een definitieve oplossing kan bieden voor de problemen van de toepassing van het BTW-tarief voor de handelingen inzake waterzuivering.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : Gisteren heeft het Bureau een interpellatieverzoek van de heer Bogaert omgezet in een aansluiting bij de vraag om uitleg van de heer Matthijs.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer André-Emiel Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik verontschuldigd me voor mijn laattijdigheid door werkzaamheden in een andere commissie. Het Bureau heeft mij inderdaad de gelegenheid gegeven om me aan te sluiten bij deze vraag om uitleg. Ik heb indertijd twee actuele vragen en een vraag om uitleg gesteld over deze zaak. De kern van het probleem is dat de Vlaamse begroting kan worden bezwaard door deze kwestie.

Op een bepaald moment kreeg Aquafin een dwangbevel om een hoofdsom van 209 miljoen euro, intresten pro memorie, terug te storten. De Vlaamse regering heeft ingegrepen om daarvoor een oplossing te vinden. Op 23 januari heeft minister Van Mechelen in antwoord op een actuele vraag het standpunt van de regering meegedeeld. Hij heeft gezegd dat alles afhangt van de begrotingscontrole en dat hij geen duimbreed zal toegeven aan de federale eis.

Bogaert

Een week later sprak federaal minister van Financiën Reynders in de Kamer dezelfde taal. Hij wilde evenmin toegeven. De Vlaamse regering heeft een provisie van 50 miljoen euro vastgelegd voor het probleem van de 6 of 21 percent BTW vanaf oktober 2001 tot eind 2002. Dat lijkt me een daad van goed bestuur.

Minister Van Mechelen moest toegeven dat er van de besprekingen van minister Kelchtermans met de federale overheid destijds geen schriftelijke bewijzen bestaan. Er zou dus geen enkel document bestaan waarin het akkoord is vastgelegd dat de NV Aquafin het BTW-tarief van 6 % mocht aanrekenen.

Op het moment dat de toestand ernstig wordt, krijgt het Vlaams parlement kennis van de beslissing van de Vlaamse regering van 26 april 2002, waarin ze zich akkoord verklaart met de overeenkomst dat de Vlaamse overheid, als grootste aandeelhouder van de NV Aquafin, een rechtstreekse ingreep doet in de boekhouding door dat in te schrijven. Vlaanderen staat dus in voor de financiële gevolgen in het beste geval.

Op dat moment mag Aquafin op de actiefzijde van haar boeken een vordering op de Vlaamse regering inschrijven van 209 miljoen euro, en op de passiefzijde een betaling van 209 miljoen euro aan het federale niveau. Als we dat inderdaad moeten betalen en als de federale overheid niet tot een akkoord wil komen, dan moet Vlaanderen 215 miljoen euro hoofdsom en intresten betalen, los van de 50 miljoen euro provisie voor 2001-2002. Het gaat dus over 300 miljoen euro, of ongeveer 12 miljard frank. Dit is een dossier dat sui generis is ontstaan en waarbij er sprake is van een administratief opbod. Toen had ik daarover een aantal vragen gesteld, die nu voor rekening van de heer Matthijs zijn. Ik wist helemaal niet dat dit al was ingediend. Ik sluit me dus aan bij deze vragen.

Wat is er sinds de behandeling van het dossier in deze commissie op 28 februari tot op heden veranderd – toen is er immers een stelling ingenomen door de Vlaamse regering – om te komen tot de beslissing van de Vlaamse regering van 26 april ? Dient de Vlaamse regering inderdaad een provisie van 209 miljoen frank of 50 miljoen euro meerintresten te reserveren voor dit geschil ? Is de reeds overeengekomen provisie van 60 miljoen frank voor de BTW-perikelen van 2001-2002 ingeschreven ? Komt dit bedrag daarbovenop ? Wat is de huidige stand van zaken in de onderhandelingen

tussen het Vlaamse en het federale niveau over de kern van het geschil ? Is een minnelijke oplossing mogelijk ? Kiezen de partijen voor een dading of kiest men resoluut voor een procedure, daar beide partijen zeggen dat ze procedureel recht in hun schoenen staan ? Mijn bekommernis als parlementslid betreft de gevolgen hiervan voor de begroting en de begrotingscontrole.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, dit is inderdaad een dossier sui generis, dat zijn eigen leven is beginnen leiden. Ik wil eerst even het kader schetsen. Op 6 november 2001 hebben de centrale diensten van de administratie van de ondernemings- en inkomstenfiscaliteit aan het Vlaamse Gewest hun standpunt meegedeeld over de handelingen van de NV Aquafin. Ze hebben beslist dat Aquafin zou worden onderworpen aan een BTW-tarief van 21 percent. Voor de handelingen van september 1996 tot september 2001 heeft de administratie van de invorderingen, sector BTW, een navordering ingesteld door middel van een dwangsom, uitgevaardigd op 8 januari 2002, voor een bedrag van 189.772.305 euro, plus een potentiële boete van 18.977.216 euro, plus intresten ten belope van 0,8 percent per maand op de verschuldigde BTW vanaf 21 oktober 2001.

Het spreekt voor zich dat het Vlaams Gewest en de NV Aquafin de toepassing van het BTW-tarief van 21 percent betwisten en elke navordering van een vermeend tekort aan aangerekende BTW eveneens betwisten. Via een brief van 12 februari 2002 heb ik samen met minister Dua het advocatenkantoor Dauginet & Co aangesteld om het Vlaams Gewest bij te staan en te vertegenwoordigen in alle zaken die verband houden met de beslissingen en vorderingen vanwege de federale BTW-administraties, en om hiertoe alle nodige initiatieven te nemen voor de bevoegde rechtbanken en de bevoegde federale administraties. Met een dagvaarding en verzoekschrift daterend van 15 februari 2002 heeft de NV Aquafin zich dan ook verzet tegen het uitgevaardigde dwangbevel. De NV vorderde middels die dagvaarding en dat verzoekschrift de terugbetaling van het door haar aan het Vlaamse Gewest aangerekende en aan de bevoegde federale administratie betaalde verschil van 15 percent sinds 8 november 2001. Op 15 februari 2002 was dit opgelopen tot een bedrag van 13.496.077 euro. Ook wordt de terugbetaling gevorderd van alle bedragen die de NV nog zal aanrekenen en betalen als gevolg van de toepassing van het BTW-tarief van 21 percent.

Van Mechelen

Toen begonnen de moeilijkheden. We hebben geprobeerd die te omzeilen door onze beslissing van 26 april. Ondertussen was er overleg tussen de diverse partijen en het kantoor Dauginet, dat onze belangen verdedigt. Dat overleg vond plaats op 3 april 2002 en 11 april 2002, in het bijzijn van de heer Beels, de bijzonder gevolmachtigde. Op basis hiervan hebben we besloten dat het kantoor Dauginet zou bekijken hoe we een procesvoering met drie partijen konden vermijden. In plaats daarvan zouden we met twee partijen een proces moeten voeren tegen één partij. Met andere woorden, we wilden bekijken hoe we de belangen van Aquafin en het Vlaamse Gewest op elkaar zouden afstemmen, om ervoor te zorgen dat we gezamenlijk de juridische strijd zouden aanbinden met de federale overheid. U kent de spelregels beter dan ik : Aquafin belandde in een positie waarin ze het Vlaamse Gewest moest dagvaarden ter vrijwaring.

Dauginet heeft dus de onderhandelingen opgestart tussen Aquafin en het Vlaamse Gewest. Dit heeft geleid tot het uitwerken van een regeling, waarbij er een soort vrijwaringsclausule tot stand is gekomen. Ik heb de tekst van deze overeenkomst tussen beide partijen meegebracht, ter informatie van deze commissie. Daarin werd in een aantal evenwichten voorzien. Ik citeer : 'Het Vlaamse Gewest geeft het comfort van de vrijwaring van risico's als gevolg van het uitgevaardigde dwangbevel die zouden kunnen voortvloeien uit de handelwijze van Aquafin in het verleden in verband met de toepassing van de BTW over haar handelingen. De vrijwaring is vanzelfsprekend beperkt tot de vaststelling van handelwijze zoals vervat in het dossier zoals we dat samengesteld hebben in het begin van 2002. Deze vrijwaring voor risico's van handelwijze uit het verleden is evenwel onder de strikte voorwaarde dat Aquafin NV in de verdediging van haar belangen en de belangen van het Vlaams Gewest, de belangen van het Vlaams Gewest uitdrukkelijk laat primeren. Het is onder die voorwaarde dat het Vlaams Gewest bereid is afstand te doen van haar ingebrekestelling van 7 maart 2002.' De modaliteiten van deze overeenkomst vindt men in de tekst.

Ik neem aan dat de budgettaire weerslag zal worden besproken bij de begrotingscontrole, in de loop van de volgende dagen. We hebben beslist dat we, om de begroting van 2002 niet te bezwaren met een extra budgettair krediet van 50 miljoen euro en om de continuïteit van de activiteiten in de waterzuivering te blijven verzekeren, conform artikel 33 van het decreet van de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar

2002 kunnen voorzien in een aanvullende borgstelling op een bijkomende opname door Aquafin van externe kredieten. Dit is eigenlijk een soort 'gentleman's agreement' om ondertussen de procedures volop hun weg te laten gaan. Met Dauginet proberen we op de meest efficiënte wijze onze belangen te verdedigen ten opzichte van de voornoemde administratie die ons dit tarief van 21 percent heeft opgelegd.

Daarnaast blijven we twee wegen bewandelen. De eerste is die van het overleg met de federale regering. Dit overleg zal trouwens worden uitgebreid. Ik kom nu al even bij het antwoord dat ik straks zal geven inzake de hervorming van de vennootschapsbelasting. We vragen immers overleg met de federale regering over de impact van die hervorming aangezien Vlaamse milieuheffingen, waarvan de belangrijkste die van het drink- en afvalwater is, niet langer aftrekbaar zijn.

Dan is er de tweede strategie. Ik citeer uit mijn brief van 15 april 2002 aan Dauginet. We hebben dit kantoor de opdracht gegeven om 'voor het Vlaams Gewest een voorstel van alternatieve structuur uit te werken in een concrete, toepasbare vorm voor het doorrekenen van kosten voor de waterzuivering aan de verbruiker van water. De voorgestelde structuur dient te kaderen in de kaderrichtlijn 2000/60 van de EU. De voorgestelde structuur dient in een definitieve oplossing te voorzien voor de huidige problematiek van de BTW-tarief-toepassing voor de handelingen verricht in het kader van de waterzuivering. De voorgestelde structuur dient te voorzien in een mogelijkheid voor het Vlaams Gewest om effectief toezicht en regulering te organiseren op de kosten voor de waterzuivering en het doorrekenen van deze kosten aan de verbruiker van water. De voorgestelde structuur moet een transparante financiering beogen. Het beginsel dat de vervuiler betaalt zal als uitgangspunt voor het uitwerken van deze structuur gelden. De voorgestelde structuur moet de effectiviteit van het waterzuiveringsbeleid vanzelfsprekend ten goede komen. Het uitwerken van een alternatieve structuur voor het doorrekenen van kosten voor de waterzuivering in een toepasbare vorm impliceert tevens het uitwerken van de nodige decretale bepalingen. Het kantoor Dauginet zal hiertoe alle nodige en nuttige initiatieven nemen om te voorzien in een snelle, doelgerichte, implementeerbare uitwerking van de beoogde alternatieve structuur. Het kantoor Dauginet zal vanzelfsprekend op de nuttige momenten, dus als het bijkomende instructies wenst van de regering, overleg organiseren en rapporteren aan de Vlaamse minis-

Van Mechelen

ter van Financiën en Begroting en aan de Vlaamse minister van Leefmilieu.’

Eigenlijk volgen we een driesporenbeleid. Het eerste spoor is louter juridisch : we verdedigen onze belangen door het mogelijk sluiten van een dading, of het bekomen van een rechterlijke uitspraak. Het tweede spoor is de overlegprocedure op politiek niveau, via de kanalen die daartoe het advocatenkantoor dienen. Het derde spoor is onze opdracht aan Dauginet om, binnen de structuren uitgetekend op de diverse werkvergaderingen, een nieuwe vorm van doorrekening van deze afvalwaterheffing te creëren. Daarbij moet vooral transparant worden gewerkt en moet het beginsel dat de vervuiler betaalt in ere worden gehouden. Zo zouden we de facto de aftrekbaarheid van deze kosten kunnen realiseren, maar dan op voorwaarde dat de federale regering haar vennootschapswetgeving niet verandert. Dan verzeilen we immers in een pingpongspel. Maar dat laatste was al een deel van het antwoord op uw volgende vraag.

We doen dus al het mogelijke om te trachten dit op te lossen. Een federaal initiatief om niet alleen water, maar ook waterzuivering aan een tarief van 6 percent te onderwerpen lijkt me de meest evidente en transparante oplossing voor heel dit probleem. Maar ik neem aan dat terzake nog wat water door sommige Vlaamse stromen zal moeten vloeien.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, het is dus duidelijk dat de verbruiker uiteindelijk zal betalen. Het advocatenkantoor Dauginet werkt immers in de richting van het doorrekenen van die afvalwaterheffing aan de verbruiker. Ik denk echter dat het nog tien jaar zal duren voor dit systeem op poten staat. Men zegt me dit toch. Ik twijfel dus aan de mogelijkheden die terzake voorhanden zijn. Ik kijk met belangstelling uit naar de oplossing die dit kantoor zal uitwerken. Zoals u zelf zei, zullen daarvoor heel wat decretale bepalingen nodig zijn.

Minister Dirk Van Mechelen : Het voornaamste is dat we het hier in het Vlaams Parlement eens worden met elkaar. Dit probleem dateert van 1996. We zijn het aan elkaar verschuldigd om samen te proberen de belangen van Aquafin en het Vlaams Gewest terzake maximaal te verdedigen tegenover een BTW-administratie die volgens mij eenzijdig contractbreuk heeft gepleegd. Ik heb hierover trouwens al gepraat met mevrouw Demeester en

de heer Kelchtermans. Het kan niet dat er van het overleg dat toen heeft plaatsgevonden tussen de respectieve administraties geen geschreven stuk bestaat. Ik heb de medewerking gevraagd van mijn verschillende voorgangers, om te bekijken hoe ze me daarbij kunnen helpen. Het is trouwens geen kwestie van mij helpen. Het gaat erom de financiële belangen van het Vlaams Gewest maximaal te vrijwaren tegenover deze ongelooflijke koerswijziging van de federale administratie, die waarschijnlijk is ingegeven door een aantal soortgelijke, maar niet vergelijkbare problemen die zijn ontstaan met betrekking tot een aantal fiscale instrumenten die het Waals Gewest heeft opgezet. Ik vrees dat we hier worden geslachtofferd om een ander probleem op te lossen. In die rol voel ik me echt niet goed. We zullen hier nauwlettend over waken. Ik zal blijven zoeken naar de beste oplossing terzake.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het schrappen van aftrekposten van gewestbelastingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over het schrappen van aftrekposten van gewestbelastingen.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, ik weet niet of mijn vraag nog actueel is, gezien het artikel in de Financieel Economische Tijd, waarin te lezen is dat de milieuheffingen niet zullen worden omgezet in bijdragen en dat er dus geen oplossing komt voor de afschaffing van de fiscale aftrekbaarheid. Die mededeling kwam van minister Gabriels.

Op 28 februari stelde u in deze commissie in uw antwoord op vragen over het BTW-probleem van Aquafin dat, als bij een hervorming van de vennootschapsbelasting zonder overleg met het Vlaams Gewest een aantal aftrekposten van gewestbelastingen zouden worden geschrapt, Vlaanderen die heffingen zou omzetten in een facturatie. Het afschaffen van deze aftrekposten snijdt in het vlees van de Vlaamse vennootschappen, die deze

Matthijs

heffingen voor 90 percent betalen. Wat zijn nu de plannen van de regering terzake ? Gaat er overleg plaatsvinden met het federale niveau om die heffingen alsnog om te zetten in bijdragen, of ze alleszins aftrekbaar te kunnen maken voor de Vlaamse vennootschappen, gezien de federaal belaste hervorming van de vennootschapsbelasting ?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, ten eerste wil ik melden dat ik daarover minister Gabriëls heb gecontacteerd. Ik was immers ook wat verbaasd toen ik het artikel las. Hij had blijkbaar een interview gehad met verschillende journalisten. Slechts één journalist heeft dit opgemaakt uit zijn woorden. Hij heeft daar afstand van genomen : voor hem blijft die mogelijkheid open.

De afvalwaterheffing is de grootste heffing, die onze bedrijven het meest bezwaart. Als de federale regering doorgaat met de hervorming van de vennootschapsbelasting, dan zijn we het aan onszelf verplicht dit te bekijken. Op zich is die hervorming goed voor Vlaanderen. Ik heb dit reeds herhaaldelijk gezegd in dit parlement. Mijn voorganger voor wat Economie betreft, is hier aanwezig. 80 percent van de buitenlandse investeringen komt naar Vlaanderen. We hebben dus alle belang bij een transparante vennootschapswetgeving, met lagere tarieven en waarbij grote schoonmaak wordt gehouden in de wirwar van aftrekposten.

Eigenlijk hebben we in het verleden, door het invoeren van die Vlaamse heffingen en door het feit dat ze aftrekbaar waren, de opbrengst van de vennootschapsbelasting voor de federale regering doen dalen. Hoe hoger onze heffingen, hoe meer de bedrijven betalen en dit aftrekken, en hoe minder ze dus betalen aan de federale regering. We komen nu in de omgekeerde situatie terecht.

Ik heb gisteren contact gehad met de kabinetschef van de premier om te bekijken hoe ver men federaal staat met deze hervorming. De teksten zijn voor advies overgemaakt aan de Raad van State. Ik heb begin mei een officieel schrijven gericht aan de minister van Financiën, met afschrift aan de premier, waarin ik aandrang op overleg. Ik vind immers dat er absoluut overleg moet komen tussen het federale niveau en de gewesten om die heffingsproblematiek te bekijken. Verder moeten we een inventaris maken van een aantal knelpuntsectoren, die water als grondstof gebruiken. Als ze

dit absorberen en verwerken, is het geen ramp, maar als ze het opnemen om het in een productieproces te gebruiken en het vervolgens opnieuw af te stoten, dan is er wel een probleem. Dan heb ik het over de textielsector en de wasserijsector. U kent het systeem van de regulerende heffingen zelf goed genoeg. Geconfronteerd met dit soort besluitvorming kan die sector, indien er voldoende tijd is, wel beginnen te werken aan retoursystemen waardoor hij de bron van de aanslag vermijdt, door alternatieve investeringen. Maar dit kan niet als men bijvoorbeeld al in maart bepaalt dat de aftrekbaarheid zal worden gewijzigd op 1 januari 2003. Dat krijgt niemand klaar. We moeten dus bekijken of we ermee doorgaan, in welke vorm dat dan moet en of er eventueel geen overgangstermijnen moeten komen om het probleem van de kwetsbaarheid van bepaalde sectoren op te lossen.

Ik heb deze vraag gesteld aan de minister van Financiën. Ik citeer : ‘Een van de compensaties zorgt ervoor dat vennootschappen in de toekomst de belastingen die ze betalen aan de gewesten niet meer zullen kunnen aftrekken. Meer in het bijzonder betekent deze maatregel dat onder andere milieuheffingen in de toekomst niet langer meer aftrekbaar zullen zijn en bijgevolg door de vennootschappen zullen moeten worden opgenomen in de verworpen uitgaven van hun aangifte in de vennootschapsbelasting. Ik wens hiermee te benadrukken dat, vermits het overgrote deel van de geïnde milieuheffingen vandaag gedragen wordt door de ondernemingen die gevestigd zijn in het Vlaams Gewest, deze maatregel vooral zware negatieve gevolgen zal hebben voor de Vlaamse bedrijven. Ik zend u ter illustratie in bijlage een afschrift van het schrijven dat ik ontvangen heb van de Belgische Federatie van Textielverzorging.’

Ik heb ondertussen ook al een delegatie ontvangen van de wasserijsector. Ik vervolg : ‘Uit hun berekeningen blijkt dat de hervorming van de vennootschapsbelasting voor hun sector concreet betekent dat in de toekomst gemiddeld 24 percent meer vennootschapsbelasting zal moeten betaald worden. Hieruit blijkt in ieder geval duidelijk dat de hervorming in bepaalde sectoren, en dan vooral in deze sectoren waar tot op heden hoge milieubijdragen werden betaald, zal zorgen voor een gevoelige verhoging van de belastingdruk in plaats van de steeds vooropgestelde belastingverlaging. Ik ben ervan overtuigd dat het niet de bedoeling van de federale regering is geweest om met de geplande hervorming deze sectoren, waar in het verleden toch reeds inspanningen werden geleverd, zwaar te treffen. Ik zou u dan ook willen verzoeken na te gaan of het mogelijk is deze geplande compensatie-

Van Mechelen

maatregel te onderzoeken en alsnog te vervangen door een geschiktere compensatie. Daar deze maatregel, die uiteraard een louter federale bevoegdheid is – laat me duidelijk zijn -, ervoor zorgt dat vooral Vlaamse bedrijven zwaar worden gestraft, zal ik dit punt agenderen op de eerstvolgende vergadering van het Overlegcomité.’

Het is dus de bedoeling dat we dit formeel op de agenda plaatsen. Het dossier zit nu toch even vast bij de Raad van State. Gisteren hebben we nog contact opgenomen naar aanleiding van deze vraag. We hebben toen voorgesteld dat er rond een aantal heffingen specifieke werkgroepen zouden worden opgericht om te bekijken hoe men dit kan begeleiden. Het principe op zich zouden we ook eens moeten durven bespreken. Dat zou dan bijna met Financiën en Milieu samen moeten gebeuren.

Een heffing dient om te sturen. Een heffing moet regulerend zijn. Dat geldt zeker voor de afvalwaterheffing. De resultaten ervan zijn dan ook drastisch. We zullen daar wel op terugkomen tijdens de begrotingsbesprekingen. We zien de opbrengst van die heffing dalen. Het is eigenlijk ook niet evident dat dit soort heffingen fiscaal aftrekbaar zijn. Dat staat immers wat haaks op het beleidsprincipe dat de vervuiler betaalt. Anderzijds roept het niet meer aftrekbaar maken van het gebruik van water als grondstof in een economisch proces toch ook wel vragen op. Misschien moeten we ook eens tijd maken om dit hier door te lichten. Maar ik stel voor dat we nu even wachten op de resultaten van het kantoor-Dauginet, dat vrij gerenommeerd is inzake fiscale aangelegenheden. De besprekingen zijn begonnen op 12 februari. Het overleg vond plaats in april. Er was de formele opdracht en de uitbreiding van de bestaande opdracht, zodat er niet alleen sprake is van de juridische verdediging, maar ook van de nieuwe formule. Ik verbind me ertoe om, zodra ik de resultaten ken, die kenbaar te maken aan de commissie en daarover een gedachtewisseling te houden, desnoods met het kantoor zelf. Ik vind het interessant dat we de milieufactoor op zich mee in overweging nemen, zij het dat ik er nooit mee zal kunnen instemmen dat bepaalde sectoren morgen 20 percent meer vennootschapsbelasting zouden moeten betalen. Ik kan me niet voorstellen dat dit de bedoeling is van om het even welke regering in dit land.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de minister, ik neem akte van uw antwoord en van het feit dat we

daar nog over zullen kunnen debatteren. De hervorming van de vennootschapsbelasting had budgettair neutraal moeten zijn. Ik stel echter vast dat dit in twijfel wordt getrokken. Het lijkt me een wensdroom te denken dat men die milieuheffingen nog zal omzetten in facturatie. Ik wacht met spanning het resultaat van het onderzoek van het advocatenkantoor af, om daar dan over te kunnen debatteren.

De heer Eric Van Rompuy : Uit het advies van de Inspectie van Financiën over de zogenaamde hervorming van de vennootschapsbelasting blijkt dat die hervorming helemaal niet budgettair neutraal is. Men heeft het daar over een kloof van 40 miljard frank. Daarover zal een hele discussie worden gevoerd. Men moet niet te veel hopen terzake. Integendeel, waarschijnlijk zal dit aanleiding geven tot het verder terugschroeven van een aantal aftrekposten, wat kan leiden tot heel wat problemen in bepaalde sectoren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan De Roo tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de evolutie van de ontvangsten van de registratierechten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Roo tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de evolutie van de ontvangsten van de registratierechten.

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sedert begin 2002 werd een aantal tariefhervormingen van de registratierechten van kracht, namelijk de 10 percent, de 5 percent en de meeneembaarheid. Wat is daarvan het effect op de ontwikkeling van de registratierechten gedurende de eerste drie maanden van 2002 ?

In de herfst van 2001 werd bekend dat de Vlaamse regering de registratierechten zou verlagen. Daardoor werden veel transacties uitgesteld tot na de goedkeuring van het decreet. Wat is de geraamde grootte van het verschuivings-effect van 2001 naar 2002 ?

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, de beslissing inzake de tariefvermindering voor registratierechten en de invoering van de meeneembaarheid, die steeds meer succes kent, werd genomen in de tweede helft van 2001. Het is nog onduidelijk wat de financiële gevolgen van die beslissing zijn, en of er ook een verschuivingseffect is van 2001 naar 2002.

De Vlaamse administratie is niet bevoegd voor de inning van die rechten. Met de beschikbare gegevens is het bijzonder moeilijk om een duidelijk beeld te schetsen. In de gesprekken die er toen zijn geweest en in de verklaringen van de federatie van de notarissen in deze commissie, werd ons steeds gezegd dat er een aanzienlijke terugval was in de immobiliënmarkt, in de laatste maanden van 2001. Daarvoor zijn twee redenen : enerzijds de aankondiging dat Vlaanderen iets van plan was met de tarieven, en anderzijds economische argumenten die werden beïnvloed door het klimaat van onzekerheid na 11 september.

Alle conjunctuuranalyses hebben bevestigd dat er een substantiële terugval van de economie is geweest, de werkloosheid steeg en daardoor werd een aantal belangrijke particuliere investeringen uitgesteld. Een herstel in de eerste helft van 2002 zit er nog niet in. Er wordt wel gepraat over een voorzichtig herstel in de tweede helft van 2002.

Het is moeilijk in te schatten wat de gemiddelde verschuiving in de aangifte en de betaling van registratierechten is. De federale administratie kan daarover geen informatie geven. Ik kan de evolutie aantonen op een grafiek. Op twee uitzonderingen na waren de ontvangsten in 2001 hoger dan in dezelfde maand in 2000. De ontvangsten van de registratierechten zijn in 2001 gestegen met 6,27 procent.

Voor de maanden september, oktober en november is er geen sprake van een terugval in 2001, integendeel. De terugval komt er pas in december, door het aankondigingseffect van de verlaging van de registratierechten, maar ook doordat 11 september zich met uitstel laat voelen.

De terugval van december 2001 wordt bevestigd in januari 2002. Er is dan een beduidende minderontvangst van 22 procent door een uitstel van beslissingen in november en december. Februari 2002 vertoont aanzienlijke meerontvangsten ten opzichte van februari 2001. Die moeten worden gerelativeerd doordat we vroeger 41 procent kregen, ter-

wijl we nu 100 procent krijgen. Om te kunnen vergelijken, moeten we dat dus vermenigvuldigen met de factor 2,4.

In februari 2001 hebben we 35.607.366 euro ontvangen. In februari dit jaar was dat 63.554.457 euro. In maart 2001 kregen we 31.663.344 euro, in maart 2002 was dat 77.385.936 euro. In april 2001 kregen we 32.516.405 euro, en in april 2002 76.201.295 euro. Er is dus een parallelle evolutie merkbaar. Als de factor 2,4 wordt toegepast, ontvangen we in maart 2002 meer dan in maart 2001. Toegepast op april ontvangen we in 2002 minder dan het vorige jaar.

Het is nog te nieuw om hier al een lijn in te trekken. Uit de cijfers blijkt dat de inhaalbeweging is gestart. Ik las gisteren in de krant dat de bouwsector klaagt dat de nieuwbouw drastisch achteruitgaat ten voordele van de vernieuwbouw. Als een van de redenen werd het decreet op de verlaging van de registratierechten aangehaald, dat het aankopen van een bestaande woning aantrekkelijker maakt.

De inhaalbeweging is in maart gestart. April bevestigt deze verwachting voorzichtig. Het valt op met welke snelheid men erin geslaagd is om al in de tweede helft van januari notariële akten te verlijden die voldoen aan de huidige reglementering en om in aanmerking te komen voor de 10 procent. Het zal aan de registratiekantoren zijn om de authenticiteit te bewijzen. Het bevestigt in ieder geval onze verwachting dat de vermindering vanaf januari maximaal in de transacties wordt ingeschreven.

We zullen de zomer moeten afwachten om een overzicht te krijgen. Traditioneel gebeuren de meeste aankopen als het weer goed wordt, in de lente dus, en zien we dat effect weerspiegeld in de piekmaand augustus. In de aanloop naar de bespreking van de begroting 2003 zouden we de tendens moeten kennen. Ik neem me voor, mijnheer De Roo, om u de cijfers maandelijks ter beschikking te stellen. Ze zijn trouwens te vinden op de website van de administratie Abafim.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.07 uur.*